

4. kniha Mojžíšova 6, 24-26

***Žehná Ti Hospodin a střeží Tě.
(Svítlí) Usmívá se Hospodin tváří svou na Tebe a projevuje Ti přízeň.
Nese Hospodin tvář svou k Tobě a vkládá na Tebe pokoj.***
(vlastní překlad hebrejského textu)

Vážené shromáždění, sestry a bratři, přátelé. Je mi dána příležitost pronést krátké zamyšlení nad biblickým textem – vybral jsem 4. Moj 6, 24- 26. Přijměte výklad jako dobrořečení Vám, jako vyznání Hospodinova působení při Vás či ve Vás. Áronovské požehnání známe z Bible v tomto znění:

*At' Hospodin Ti žehná a chrání Tě.
At' Hospodin rozjasní nad Tebou svou tvář a je Ti milostiv.
At' Hospodin obrátí k Tobě svou tvář a obdaří Tě pokojem.*

Při vědomí křehkosti mezilidských vztahů jste si přišli vyprosit Boží požehnání. Připojili jste se tak do více než tři tisíciletí staré tradice. Jde o liturgický (bohoslužebný, obřadní) text, jež byl prokazatelně pronášen již za Mojžíšova působení, dále v Šalamounově chrámu a je dodnes při bohoslužbách citován jak v židovských synagogách tak v křesťanských kostelech. Obsah textu v hebrejském znění nám umožní hlubší vhled. Jiná možnost překladu je vlastně velice silnou výpovědí o Hospodinu (nikoli prosbou):

*Žehná Ti Hospodin (JHVH) a střeží Tě.
(Svítlí) Usmívá se Hospodin tváří svou na Tebe a projevuje Ti přízeň.
Nese Hospodin tvář svou k Tobě a vkládá na Tebe pokoj.*

Povšimněme si šesti (sedmi) sloves vypovídajících o Hospodinu. JHVH je sloveso: ten Jsoucí, přesněji: ten, který se stává působivě přítomným - a to také tím, že **žehná**. Požehnání je původně dodání životní síly a rozhojnění všeho podstatného, co je k životu třeba, ale také Boží pomoc a Boží blízkost. Žehnání v sobě zahrnuje Boží přítakání Tvému místu pod Sluncem. Potom bychom mohli výpověď o Hospodinu číst následovně: *Dává Ti Hospodin životní sílu i vše podstatné, co k životu potřebuješ; pomáhá Ti a je blízko Tebe, dal Ti sebe samého*. Je-li o Hospodinu řečeno, že Tě **střeží**, pak je podle Ž 121¹ ochráncem, který nepodřimuje, neunaví se a ochraňuje Tě i Tvou duši dnem i nocí před každým zlem; tedy před ohrožením přicházejícím ze vnitř i z vnějšku. Nebo jinak: chrání Tě před zlem pramenícím z Tebe či z nepřijícného okolí, ochraňuje Tě před Tebou samotným.

Hluboce povzbudivé až povznášející je konstatování: ***usmívá se Hospodin tváří svou na Tebe a uděluje Ti milost (projevuje Ti přízeň=sympatie, dává Ti půvab=krásno)***. Pan prof.

¹ Ž 121, píseň stupňů (k pozvednutím, k schodům)

(Žalm v první osobě! – vyznání, modlitba, tlukot na dveře; vyslyšení a vyznání)

- 1) Nesu oči svoje k těm horám. Odkud (od nikoho, od neexistujícího) přišel pomocník můj (pomoc moje)?
- 2) Pomocník můj (pomoc moje) od/s, spolu, ve svazku s, v obecnství Hospodina (Toho, který je se mnou, který je jedinečně se mnou ve všem, v čem jsem já), činícího (hebrejsky asaa, nikoli bara - česky stvořit) nebe a zemi.

(Žalm v druhé osobě! – vyznání, dobrořečení, povzbuzení posluchače)

- 3) Nedopustil (ať nedopustí), aby zakolísala (ujížděla) noha tvoje. Není ospalý (nepodřimuje) strážce (hlídač, ochránce) tvůj.
- 4) Hle; není mu způsobena ospalost (nepodřimuje) a nestal se netečným (neusnul, není od loňska, nezestárl, není pokročilého věku) střežící Izrael.
- 5) Hospodin (Ten, který je s tebou, který je jedinečně s tebou ve všem, v čem jsi ty) střežící tě, Hospodin (Ten, který je s tebou, který je jedinečně s tebou ve všem, v čem jsi ty) poskytuje ti stín svrchu své pravé dlaně.
- 6) Dnem to slunce nedobije (neutluče) tě ani měsíc v noci.
- 7) Hospodin (Ten, který je s tebou, ten který je jedinečně s tebou ve všem, v čem jsi ty) uhlídal (ochránil) tě před vším zlem, uhlídal (ochránil) duši tvou.
- 8) Hospodin (Ten, který je s tebou, který je jedinečně s tebou ve všem, v čem jsi ty) střeží (uhlídá) vycházení (od slovesa „vycházet“ je odvozeno slovo „záchod, špína, výkal“) tvoje i přicházení tvoje od teď až na věky (veškerý čas).

Heller k tomu napsal: „My čekáme, že se na nás Pán Bůh chmuří, a proto mu utíkáme z očí. Ale když se odvážíme v pokoře se k němu vrátit..., vidíme najednou..., že se na nás usmívá.“² Hospodin dodává člověku krásu, půvab. Nejkrásnějšími lidmi jsou Ti, v nichž má své sídlo Bůh. Naopak největší lidské zrůdy učinily Boha bezdomovcem. K životu potřebujeme světlo, světlo z Hospodina. Hospodinova zářivá tvář prosvětlí všechny děsy a zvrácená provinění. To totiž potvrzuje také další řádek:

Nese Hospodin tvář svou k Tobě a vkládá na Tebe pokoj. Kain (v příběhu o něm je sloveso nosit poprvé v Bibli), po té co vyvraždí čtvrtinu lidstva (a partnerská zrada je vraždou), Hospodinu tvrdí, že jeho „zvrácené provinění je velikosti neúnosné (nelze odnést)!“ (Gn 4,13) A tak se dopouští hříchu nejhoršího – bezbožnosti – zůstává se svou vinou sám a stává se psancem. Naopak jedná ten, kdo navzdory svým zvrácenostem počítá s Hospodinem a takový člověk žije smysluplný život, neboť podle druhého přikázání *nenese Hospodinovo jméno zbytečně*, proto také nežije nadarmo. Kdyby Vaše soužití neneslo či nepřineslo více než Hospodinovo jméno, tak jste tu nebyli zbytečně. Nést Hospodinovo jméno lze. Vyvěrá z Hospodinova sestoupení k Tobě. Když se v Bibli mluví o Hospodinových očích, neznamená to, že má oči, ale že vidí. Ani uši a ústa nepopisují Boží vzhled, ale vyjadřují, co dělá, slyší a mluví. Tak nám Hospodin dovoluje o něm žvatlat. A Hospodinova tvář k Tobě mluví, naslouchá Ti a vidí Tě v Kristově příběhu. Jeden mladý člověk při studiu Bible řekl, že Boha musel lidský život poznamenat navěky. Dodnes jeho postřehu přitakávám a dovoluji si dodat, že Ježíš Kristus je Hospodinova nastavená tvář.

A jsme u toho nejpodstatnějšího pro život za zavřenými dveřmi bytů. Podle židovské tradice³, a z Nového zákona to lze doložit také, tím nesvatějším a jedinečným uctěním Boha je milování s čistým srdcem. Podle některých rabínů je nejhlubším uctěním Boha pohlavní spojení muže a ženy, kdy oba mají čistá srdce. Kdo ze dvou vstupuje do milování se srdcem nečistým, činí tak k svému odsouzení. Kéž naše manželství nejsou fackou do Hospodinovy tváře, ani do žádné tváře lidské, tím spíše ne do té partnerské.

Pozastavme se ještě chvíli u pojmu „pokoj, mír“ (šalom). Řek staré doby vnímal mír (eirene) negativně, šlo o klid zbraní, ovšem největší ctnosti se projevovaly ve válce. Válka do lidského světa nepatří, jistě ne násilí do manželství. Pro Řeka stoické filosofie byl klid duše apatií. A není třeba dokazovat, že největším zabijákem lásky je apatie, lhostejnost. Říman chápal mír (pax) jako právní stav. Mír byl tam, kde Řím neválčil. Mír římského imperia (Pax Romana) zaručující právní ochranu života a majetku privilegovaným byl nastolen krveprolitím a terorem. Vy dobře víte, jak ubohým poutem manželství může být Váš podpis na formuláři. Křesťanský (židovský) šalom (mír, pokoj, harmonie; šalem – dokonalý, celý) je více než klid zbraní či právní stav. Je stavem, kdy netrpí jediná bytost. Šalom je tvář Boží a jej zrcadlí lidská duše, jež statečně ovládá zlé vášně, je protikladem sobectví, nelásky, hříchu a násilí. Doprovodným znakem míru duše jest obětavost – ve Starém zákoně se přinášely oběti pokojné. (3 M 7,37 aj.) Obětavost nechť je Vám zrcadlením Hospodinovy tváře, Kristova příběhu. *Ať je srdce Vaše cele=dokonale=neporušeně=pokojně (šalem) s Hospodinem, naším Bohem* (1 Kr 8,61), v moci tohoto vyznání:

Dává Ti Hospodin životní sílu i vše podstatné, co k životu potřebuješ, a ochraňuje Tě (dnem i nocí před každým zlem).

Usmívá se Hospodin tváří svou na Tebe a projevuje Ti přízeň.

Nese Hospodin tvář svou k Tobě a vkládá na Tebe pokoj. AMEN

J. Dvořák

² Heller, J.: *Jak Orat s Čertem. Kázání*. Praha (Kalich) 2005, s. 29.

³ Langer, J.: *Erotika kabaly*. Brno (Horus) 1991.